

Olje og fisk

Fiskerperspektiver fra kystsamfunn i Møre og Romsdal, Nordland og Finnmark

NFR-prosjekt om forholdet petroleum - fiskeri

- › Prosjekt sammen med UiT, Norut Alta & Kola Science Centre, finansiert av NFR's PetroSam-program:
 - The emergence of a new petroleum province in the High North – integrated or fragmented?

- › IRIS sitt delprosjekt tar for seg forholdet mellom petroleums- og fiskerinæringen i to studier:
 - Sammenlignende studie av fiskeres holdninger til petroleumsvirksomheten i 6 ulike kystsamfunn
 - Sammenlignende studie av konkrete konflikter: Hva det er som fremmer og hemmer samarbeid og konfliktløsning mellom næringene?

Sammenlignende studie av fiskeres syn på petroleumsvirksomheten i seks kystsamfunn

- › Mål: å styrke forståelsen av mekanismene bak konflikter og samarbeid mellom fisk og petroleum

- › Fokus på «sosiale» forklaringer av holdninger til petroleumsnæringen
 - Hvilken rolle spiller fiskerinæringens posisjon i lokalsamfunnet, petroleumsnæringens tilstedeværelse og fiskernes sosiale relasjoner til næringens utøvere for variasjonen i holdninger til petroleumsvirksomheten?

- › Foreløpige funn i tabloidisert format
 - Det handler ikke (bare) om seismikk!
 - Kunnskap er overvurdert!
 - Kjennskap også!

Design

- › 6 steder med sterk fiskerinæring, men ulikt innslag av petroleumsvirksomhet
- › Kartlegging av næringsstruktur, befolkning, historie, politikk og samfunnsliv
- › Mediekartlegging
- › **Intervjuer med +/- 5 fiskere på hvert sted**
 - NB! Ikke en representativ undersøkelse...
 - ...men dybdeintervjuer...
 - ...med vekt på å få fram fiskernes perspektiver, på å forstå deres situasjon og deres synspunkt

- Det handler om seismikk!
 - Ja, men ikke bare...
-

- › Mye likt i fiskernes holdninger til petroleum på ulike steder
 - Lite generell skepsis til petroleum
 - Men konkrete interessekonflikter, i første rekke **seismikk**
- › OK grunnlag for konfliktløsning og samarbeid
 - Interessekonflikter kan løses gjennom forhandlinger
 - Fravær av sterk skepsis forutsetning for bedre samarbeid
- › Men, det handler også om hvordan man ser på **kystsamfunnenes fremtid**
 - Hva vil skje med fiskerinæringen og med de fiskeriavhengige kystsamfunnene under og etter oljen?
 - På hvilken måte vil petroleumsvirksomheten kunne få betydning for fiskernes kamp om fiskerinæringens struktur og geografiske fordeling?

- Det handler om kunnskap!
 - Ja, men ikke «sånn» kunnskap...
-

- › Det handler ikke om kunnskap
 - Fiskere «overalt» vet mye om petroleumsvirksomheten, sannsynligvis mer enn de fleste...
- › Likevel, kunnskap er viktig her – bare på en annen måte
 - Fiskernes **erfaringsbaserte kunnskap** og hvordan den møtes
 - Erfaringene med skremmeeffekt er sentrale
 - En type kunnskap som ofte avvises, til og med mistenkeliggjøres?
- › Respekt for fiskernes erfaringsbaserte kunnskap skaper bedre relasjoner
 - Gode erfaringer fra åpenhet og medbestemmelse når seismikk planlegges

- Det handler om kjennskap!
 - Ja, men ikke «på den måten»...
-

- › Mye likt, men også variasjon i hvor sterk petroskepsisen er / uttrykkes – hvorfor?
- › Det handler ikke om kjennskap
 - Fiskere overalt kjenner folk i oljå
 - I vårt materiale virker ikke dette å være utslagsgivende for grad av skepsis
- › Eller, det handler faktisk litt om kjennskap likevel...
 - ...i alle fall om tilhørighet og posisjon i et lokalsamfunnsperspektiv
 - Opplevd støtte i lokalsamfunnet viktig
 - Styrken på bånd fiskere imellom viktig
- › Sosiale forhold spiller inn: marginalisering vs inkludering
 - Nedgang i fiskeriene + Hinder for andres fremtidsdrømmer -> Fare for marginalisering?
 - Petroleumsnæringens strategier betyr noe: Åpenhet, inkludering motvirker marginalisering

Delstudie 2: Sammenlignende studie av konflikter mellom næringene

- › Hva kan vi lære av tidligere (og pågående) konflikter? Hva fremmer og hva hemmer samarbeid og konfliktløsning?

- › Teori om konfliktløsnings- og forhandlingsprosesser

- › Design
 - Sammenligne vellykkede og mindre vellykkede case
 - Intervjuer med nøkkelinformanter fra begge næringene, og myndigheter